

ACC. N.R. No. 6641:1-12.

Landskap: Småland

Upptecknat av: H. E. Egestöm

Härad: Gummerbo

Adress: Rindögatan 7 Lund

Socken: Beje, Knobbevåsa

Berättat av: Emma Egestöm

Uppteckningsår: 1939

Född år 1879 i Beje, Knobbevåsa

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Blomk. 20

Potatisöfning

- { Fjärde veckan sid. 1
- { Femte " " " 2
- { Sjunde " " " 2

Föreläsning:

Fått potatis plöjas ut i Källarna sid. 3

Fall av sönderskurna "stjppotatis" 34

Potatisen "åla sej" sid. 4

Potatisen "skinne sej" " 5

Åken djupare och hävare " 5

Potatisgödsling " 5, 6

Potatisöfningen " 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Förare eller bekostelsefamilj " 9, 10

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6641:1.
Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagertöm
Härad: Junnersjö Adress: Bredgatan 4, Lund
Socken: Dege, Kronobergs län Berättat av: Emma Fagertöm
Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Dege, Kronobergs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

K. 20

På min tid berättar min
moder, räknade man i veckor. Po-
tatisen räcktes som möjligt i början av
tiende veckan, de sista dagarna i
april, medan det enligt lag skulle
äta elda ut i skorstenarna.
Ute i kragarna användes nämligen
de s. k. smetfällorna, där
man skulle potatisa. Ibland tillät
och tillät inte Råden, uti man såg
de så tidigt, vilken ännu låg
kvar. På i åkaren blev det så
att säga en väi. Där serdes po-
tatisen vanligtvis i sjunde veckan

Potatisen

vecka

tiende vecka

smetfällor

sjunde vecka

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. N. 6641: 2
Landskap: Småland Upptecknat av: Nieu Fagurations
Härad: Jönköping Adress: Deedgatan 4, Lund
Socken: Dege, Knonobystä Berättat av: Emma Fagerström
Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Dege, Knonobystä

som började den 18. Det var lördagen, och den blev inte litet betydelsefull för de fattiga bönderna, vilkas spanår i vingarna inte var av den största kvantiteten. Besväret hette nämligen: "Gud tåk på rågen, så guds blod tåka". Bloddagen var den 29 juli. Under dylika förtällanden såg man det som en tidig vä. Värbetet var då varligtvis färdigt i åttonde vecke, bortsett från linet förtäls. Detta skulle under alla förtällanden sås i sjunde

2.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vinge

åttornde vecke
linet.

ACC. N.R. No. 6641:3

Landskap: Småland Upptecknat av: Ylle Equation
 Härad: Summers Adress: Stadgatan 4, Lund
 Socken: Reys, Kronob. st. Berättat av: Gunnar Equation
 Uppteckningsår: 1899 Född år 1879 i Reys, Kronob. st.

J
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

veke ut precis på den s. k. Lin-
 dan, som intresserade den Wmij.
 Ingenjör gick emellertid ^{ihärlige} (også emot
 att sätta potatis, som försjös
 av stora förbrukare.

Lindan

Men hade tidigare
 plökt ut sippotatisen i käll-
 rarna. De erbjöd friskt och fäan-
 för att de med många ögon ha-
 de sortrats ut. Men begynde
 de man hela sippotatis i stor-
 lek ungefär av en palmmon. Vad
 de emellertid ännu större, exem-
 pler, av en hörsägs storlek, och

Förbrukare
för potatisen
mängden

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. M. 6641:4.

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: Lännebo Adress: Redgatan 4, Lerd
 Socken: Bejs, Monobylän Berättat av: Emma Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bejs, Monobylän

försedde med ögon på muren en
 sida, skars icke mig ite. Vore
 de ännu större, kunde det inte
 gå, så det blev både tre och
 fyra bitar av desamma. I stora
 potatisen skru man ite, så så
 det blev ögon på både bitarna.
 Härmed spårde man också om man
 hade ont om potatisen. Po-
 tatisen fick ligga på en varm stäl-
 le några dagar, så så de blev
 de sejt, som det hetta, d. v. s.
 så så goddarna kände från.
 Det fingo icke inte ligga för län-

äta

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No 6641:5.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Hyll Lagerström

Härad:

Ljungerby

Adress:

Dandegatan 4, Lund

Socken:

Ryge, Ronobugetin

Berättat av:

Emma Lagerström

Uppteckningsår:

1939

Född år

1879 i Ryge, Ronobugetin

ge, så att 'slåne' kunde vras av
 när potatisen skulle häntas. In-
 dan de skulle, skulle de ligga
 ut 'skinn sej'. Den skinn sidan
 skulle förkas så att det blev li-
 som en skinn över, detta för att
 rågpotatisen inte skulle uttuna
 i jorden.

En vecka, innan pote-
 tissäimningen skulle börja, skulle
 man väl ha djupskävt äkern med
 råder och hävat den. Som po-
 tatisgödnin användes alltid 'gä-
 kätte' den tiden. Emedan den

5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skinn sej

Äkern djup-
skävt och hävat.äcker
potatisgödnin
gätkätte

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M 6641: 76.

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjertta Lagerström
Härad: Funnebo Adress: Redgatan 4, Lund
Socken: Deja, Ronneby län Berättat av: Emma Lagerström
Uppteckningsår: 1899 Född år: 1899 i Deja, Ronneby län

6.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den största delen bestod av kalm-
bröck och kackat järn, bröts den
ut och lät upp i hög framför
Ladugårdslöven. Den skulle näm-
ligen gå bienna, innan den använ-
des. Den blev också, så att det var
en gödsel som var en kolmila.
Den tidens bönder hade inte den
minsta aning om gödselvärd. För
den var det huvudsaken att få
det färdigt i bröck och kackat, så att
djuren inte blev ett förgä-
ng.

Kalmbröck
järn

Se, inköpta i en eller

Potatisvärd
mycket

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6641:7.Landskap: SmålandUpptecknat av: Karl LagerströmHärad: JunnersboAdress: Reedgatan 4, LundSocken: Byggnadsbygd, Ronneby länBerättat av: Karl LagerströmUppteckningsår: 1901Född år 1879 i Byggnadsbygd, Ronneby län

Vid den dag, då jopären skulle ut.
 Gården hade varit på åker i förtid.
 Jättpotatisen var nu eller köddes
 ut. Rinnor ut från fjärdar
 med bögar, plöjde ut potatisen
 i järan. I bakvägen höjde käran
 den satta potatisen, men svaga
 den hade några beaktat ut av den
 stora gården. Våre person hade ett
 kalfat ää bära den med. Det
 kunde ää någon av kvinnorna bar
 ut gården från högen till jä-
 ran i ett stort fjärdar. Alla be-
 de ut gården med händerna. Hus-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

jopären

ACC. N:R.

M. 6641:8.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Nils Fagerström

Härad: Ljunneby

Adress: Rydgatan 4, Lund

Socken: Deger, Konobyslätt

Berättat av: Emma Fagerström

Uppteckningsår: 1929

Född år 1879 i Deger, Konobyslätt

8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lunder sig till, att portrettsen sattes
 med jämne mellanrum. Vid återkom
 an en del stannar i äkte färdig
 höljningen sätts till med haka.
 Vanligtvis passade bröderna på att
 utföra det där arbetet, ^{men jag} då det
 var uppkälsvärde. Men det in-
 kuffade oss, att regnet övers-
 kade dem, så då blev rätts-
 fore de, som arbetade med god-
 selen. Så när somnade, de kun-
 der bli. Det var vanligtvis för
 en lunde, om portrettsen
 stöp innan åter. Däremot var

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R No 6641:9
Landskap: Småland Upptecknat av: Hjertu Lagerström
Härad: Lannarbo Adress: Redgatan 4, Lund
Socken: Duga, Monobageln Berättat av: Emne Lagerström
Uppteckningsår: 1937 Född år 1879 i Duga, Monobageln

9
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det en keder för honom, om han kunde säga: Då är en halvpenning för hjälpen öre. Ändå när är en, som behöva dem så ta dem.

Vanligtvis var då alltid några fattig pojkar eller barnstugefamilj med. De tog emot, vid sommar den, av det, som blev öre, och var mycket tacksamma för det. Det var ju aldrig, då det stod bi för dem, och vanligtvis fråga de inte lika många pengar, för en lön eller när gott säll. Följden blev, att de flesta pojkar i åren blev en

Pojkar eller
barnstuge-
familj.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6641:10.

Landskap: Småland Upptecknat av: Hilma Fagersköm
 Härad: Junneby Adress: Storgatan 4, Lund
 Socken: Dege, Ronobys län Berättat av: Emma Fagersköm
 Uppteckningsår: 1937 Född år 1879 i Dege, Ronobys län

10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

te med sin väning. De behövde
 ju så väl gå bort och arbeta hos bön-
 derna, nu det var som mest brätt.
 Skadade de en bonde äng i sin
 hänsyn och arbeten, var det nog
 inte lönsamt för honom att komma
 till bonden och se honom om må-
 gon hjälp. Blyckligtvis behövde män-
 ge i byalaget samma hjälp och pen-
 na dog ut all, som han inte
 kunde komma till, blev illa.

Vår arbetstid tog mycket lång-
 re tid att utföra då än nu.
 Stenar funnos i kolossal mängd

byalag

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6641: 11.

Landskap: Småland

Upptecknat av: K. E. Augustin

Härad: Linneryd

Adress: Bejegatan 4, Lund

Socken: Dugga, Ronneby län

Berättat av: Emma Augustin

Uppteckningsår: 1931

Född år 1879 i Dugga, Ronneby län

i åkarna, och det var svårt att
 komma intill dem med åjekar-
 ken. Kring stenarna måste både
 grävas ut och hakas ned, då
 det så lantbyen var så ^{och så} tjock
 att helt gånge sig ut med pit-
 hakor och grova björnskvastar
 för att 'stinka' stenen och rena
 den från hakor samt kring ste-
 narna och gräset måste plockas
 upp och bäras bort och stenarna
 sopas rena. Annars blev det
 en 'ullkalsduk' av långrotte och
 quibonor kring stenarna, som spred

11.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

åjekar

pitthakar

björnskvast

stinka

ullkalsduk

långrotte

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. No. 6641: 12.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Hjertta Jagerskötterin

Härad: Funnebo

Adress: Beckgatan 4, Lund

Söcken: Buys, Ronobugs län

Berättat av: Emma Jagerskötterin

Uppteckningsår: 1909

Född år 1879; Buys, Ronob. län

Sig öve hela åkern. Med en plog
är det ju nu ingen svårighet att
skära renarna rena. De måste
det ske med en karka och grä-
set blir åkern gjordes rent med
röpa och korat.

12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!